የሐረሪ ሕዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት

ሐረር ነጋሪ ጋዜጣ
HARAR NEGARI GAZETA

OF THE HARARI PEOPLE NATIONAL REGIONAL STATE

8ኛ ዓመት ቁጥር 4
8th year No 4

ሐረር የካቲት 30 ቀን1996
HARAR 10th March,2004

ያንዱ ዋጋ 2.00 Unit Price Br	የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ	የፖስታ ሣጥን ቁጥር 272 P.O.BOX

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር 35/96 ዓ.ም

የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የኅብረት ሥራ ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት ማቋቋሚያ አዋጅ.......ገጽ 307

አዋጅ ቁጥር 35/1996

የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የኅብረት ሥራ ማኅበራት ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤትን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

በሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልል ውስጥ የሚገኙ የተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች በፈቃደኝነት በመሰባሰብ ገንዘባቸውን እውቀታቸውንና ንብረታቸውን አቀናጅተው ያሉባቸውን ኢኮኖሚያዊም ሆነ ማህበራዊ ችግሮች በጋራ ለመፍታት የሚያስችላቸውን የህብረት ሥራ ማህበራት በአዲስ መልኩ በማቋቋምና በማደራጀት በዚሁ ዙሪያ በመሰባሰብ ሊገኝ የሚችለውን ጥቅም ከፍተኛ መሆኑን በማመን፤

እስካሁን በክልሉ ውስጥ የተደራጁና በተለያዩ መስሪያ ቤቶች ድጋፍ ለጨነት ሲንቀሳቀሱ የነበሩት የህብረት ሥራ ማህበራት ለአባላቱም ሆነ ለአገሪቱ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት የሚጠበቅባቸውን ያህል አስተዋጽኦ ሊያበረክቱ ያለመቻላቸውንና በነበረው አሰራር ሳቢያ የህብረት ሥራ ማህበራት ሊደራጁ የሚችሉባቸው ዘርፎች ተገድበው የቆዩ መሆኑን በመረዳት፤

በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 147/1991 መሠረት ለተቋቋሙና ወደፊትም በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚቋቋሙ ማህበራት ድጋፍ በመስጠት የህብረት ሥራ ማህበራትን የሚያስፋፋና የሚያስተባብር ራሱን የቻለ መንግሥታዊ አካል ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ህገ-መንግሥት አንቀጽ 26 ንዑስ አንቀጽ /2/ሀ/መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1- **አጭር ርዕስ**

ይህ አዋጅ "የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የህብረት ሥራ ማህበር ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 35/1996" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2- **ትርጓሜ**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1- "ክልል" ማለት በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 47 መሠረት ንዑስ አንቀጽ (1)፣ (9) ላይ የተመለከተው የሐረሪ ህዝብ ክልል ነው::

2- "ምክር ቤት" ማለት የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ነው::

3- "አዋጁ" ማለት የህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 147/1991 ነው::

4- "ማሕበር" ማለት በአዋጁ ቁጥር 147/1991 መሠረት የተደራጀና የተመዘገበ ማንኛውም የህብረት ሥራ ማህበር ነው:: በተለይ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ይጨምራል:-
   - ሀ- የገበሬዎች የህብረት ሥራ ማህበራት
   - ለ- የመኖሪያ ቤት የህብረት ሥራ ማህበራት
   - ሐ- የኢንዱስትሪና የእደ ጥበብ የህብረት ሥራ ማህበራት
   - መ- የሸማቾች የህብረት ሥራ ማህበራት
   - ሠ- የማዕድን የህብረት ሥራ ማህበራት
   - ረ- የገንዘብ ቁጠባና ብድር የህብረት ሥራ ማህበራት::

5- "የህብረት ሥራ ማህበር" ማለት ሰዎች በፍቃደኝነት ኢኮኖሚያዊ ችግርቻቸውን በጋራ ለመፍታት የሚያቋቁሙትና ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ የሚያስተዳድሩት መሠረታዊ ወይም ከፍተኛ ደረጃ ማህበር ነው::

6- "ጽ/ቤት" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 3 መሠረት የተቋቋመው የክልሉ መንግሥት የህብረት ሥራ ማህበር ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት ነው::

7- "ሥራ አስፈፃሚ" ማለት በክልሉ ሕገ-መንግሥት መሠረት የተቋቋመው የክልሉ ከፍተኛ የህግ የአስፈፃ አካል ነው::

ክፍል ሁለት
ስለ ጽ/ቤቱ መቋቋም አደረጃጀትና አላማ

3- **ስለ ጽ/ቤቱ መቋቋም**

1- የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የህብረት ሥራ ማህበር ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት የህግ ሰውነት ያለውና እራሱን የቻለ የክልሉ መንግስት አካል ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል::

2- የጽ/ቤቱ ተጠሪነት ለሥራ አስፈፃሚ ይሆናል::

4- **የጽ/ቤቱ መዋቅራዊ አደረጃጀት**

1- በክልሉ መንግሥት ፕሬዝዳንት አቅራቢነት በክልሉ ምክር ቤት የሚሾም አንድ ኃላፊና ለስራው የሚያስፈልጉ የሥራ ክፍሉችና ሠራተኞች ይኖሩታል::

2- የጽ/ቤቱ ዋና መስሪያ ቤት ሐረር ከተማ ውስጥ ይሆናል::

5- **የጽ/ቤቱ አላማዎች**

1- በክልሉ ቀደም ሲል በተለያዩ መ/ቤቶች አደራጅነት ሲንቀሳቀሱ የነበሩትን የገበሬዎች የእደጥበብ ባለሙያዎች የገንዘብ ቁጠባና ብድር የመኖሪያ ቤቶች...ወዘተ የህብረት ሥራ ማህበራት በአዲስ መልክ የሚደራጁበትን መንገድ ማጥናት እነዚህንና ወደፊትም የሚቋቋሙትን ማህበራት በአለም አቀፍ የህብረት ሥራ መርሆዎች እና በአዋጁ መሠረት ማደራጀት የተደራጁትንም ማጠናከርና ማስፋፋት፤

2- በማህበራት ላይ ሲደርስ የሚችለውን ጉንብረት እና የገንዘብ ብክነት መከላከል፤ አባላት በማህበራቸው ላይ የባለቤትነት ስሜት እንዲኖራቸው መርዳት፤

3- የህብረት ሥራ ጽንሰ ሃሳብን ለማስፋፋትና ለማዳበር ትምህርትና የሥልጠና ፕሮግራሞችን በማዘጋጀት ከሚመለከታው አካላት ጋር በመተባበርም የአገር ውስጥና የውጭ አገር ስልጠናና የትምህርት ዕድሉች የሚገኙበትን ስልት መቀየስ፤

4- ማህበራት መገልገያና ማምረቻ መሳሪያዎችን፤ ጥሬ ዕቃዎችን የገበያና ብድር አገልግሉቶችንና የመሳሰሉትን በማግኘት ምርትና ምርታማነትን የሚያሳድጉበት ሁኔታ ማመቻቸት

ክፍል ሶስት
የጽ/ቤቱ እና የጽ/ቤት ኃላፊው ስልጣንና ተግባር

6- **የጽ/ቤቱ ስልጣንና ተግባር**

ጽ/ቤቱ በአዋጁ አግባብ ላለው ባለሥልጣን የተሰጡ ተግባርና ኃላፊነቶች የሚኖሩት መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ:-

1- ማህበራትን በሚመለከት በፌደራልም ሆነ በክልሉ የሚወጡ ህጎች ደንቦችና መመሪያዎች በሥራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል ይቆጣጠራል፤

2- አለም አቀፍ የህብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎችን መሠረት በማድረግ የክልሉን ተጨባጭ ሁኔታ በማገናዘብ ማህበራትን ያደራጃል፤ ይመዘግባል፤ የህጋዊ ሰውነት

ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፣ ማህበር ሲፈርስ ከመዝገብ ይሰርዛል፣

3- ማህበራቱ የፋይናንስ አቅማቸውን በማቀናጀት የማህበራት ባንኮች የሚቋቋሙበትን መንገድ አያጠና ያቀርባል:: ሲፈቀድም በሥራ ላይ ያውላል፣

4- የማህበራት ማኔጅመንትና የሂሳብ አያያዝ ዘመናዊ አሠራር እንዲከተል አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል፣ አባላት የቁጠባን ባህል እንዲያዳብሩና በማህበርቻቸው ላይ የባለቤትነት ሥሜት እንዲያገለብቱ አገዛ ያደርጋል ለዚህም አስፈላጊውን የትምህርታዊ ስልጠና ፕሮግራም ያዘጋጃል ይሰጣል፣

5- ለሥራው መቃናት የሚረዱ ተሞክሮዎችን ለመለዋወጥና ለመደጋገፍ አግባብ ካላቸው የክልልና የፌደራል መንግሥት አካላት ጋር ግንኙነቶችን ያደርጋል፣

6- ማህበራትን ለማስፋፋትና ለማጠናከር የሚረዱ የጥናትና ምርምር ተግባራት ያከናውናል፣ የገበያ ጥናት በማድረግ አስፈላጊ መረጃዎችን ያሰባስባል፣ ያቀናብራል፣ ለሚመለከተውም አካል ያስተላልፋል:: እንዲሁም በአዋጁ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆና ለማህበራት የሚሰጡ ማበረታቻዎችን ያጠናል፣

7- የማህበራትን ሞዴል መተዳደሪያ ደንቦች አዘጋጅቶ በሥራ ላይ ያውላል፣

8- አግባብ ካላቸው መንግሥታዊና መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች ጋር በቅርብ ግንኙነት በመፍጠር ማህበራት ተገቢውን ድጋፍና አገዛ እንዲያገኙ ጥረት ያደርጋል፣

9- ማህበራት ያለምንም ጣልቃ ገብነት ነፃ ሆነው መስራታቸውን ያረጋግጣል:: የማህበራት ገንዘብና ንብረት እንዳይባክን አስተማማኝ የቁጥጥር ስርዓት እንዲዘረጋና ተገቢ ጥበቃ እንዲኖር ያደርጋል፣ የማህበራትን ሂሳብ ይመረምራል፣ ይቆጣጠራል፣በኦዲት ሪፖርት መሠረት አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳል፣ ወይም መወሰዱን ይከታተላል:: የማህበራትን የባከነ ገንዘብ እና ንብረት ለማስመለስ የሚያደርጉትን ጥረት ያግዛል፣

10- ህብረተሠቡ ስለ ማህበራት ጽንሰ ሐሳብ በቂ ግንዛቤ እንዲኖረው ለማድረግ በመገናኛ ብዙሃንና ሌሎችም ዘዴዎች የትምህርትና የቅስቀሳ ሥራዎችን ያካሂዳል፣

11- በማህበራት መካከል የሚከሰቱ አለመግባባትን በሚመለከት በአዋጁ መሠረት የግልግል ተግባር ያካሂዳል:: ማህበራት የሚያቀርቧቸውን የመዋሃድ የመከፋፈልና የመፍረስ ጥያቄዎችን ተቀብሎ ይወስናል፣

12- የንብረት ባለቤት ይሆናል፣ ውሎችን ይዋዋላል፣ በራሱ ስም ይከሳል ወይም ሊከሰስ ይችላል፣

13- አላማውን ለማስፈጸም የሚረዱ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፣

14- ለዚህ አዋጅ አፈፃጸም የሚረዱ ደንቦችን ያዘጋጃል ሲፀድቅለትም ተግባራዊ ያደርጋል::

7- <u>የጽ/ቤት ኃላፊው ስልጣንና ተግባር</u>

የጽ/ቤቱ ኃላፊ

1- የጽ/ቤቱን ሥራዎች ይመራል ያስተዳድራል

2- የጽ/ቤቱን ሥልጣንና ተግባር በስራ ላይ ያውላል

3- በመንግስት ሠራተኞች አስተዳደር ህግ መሠረት የጽ/ቤቱን ሠራተኞች ይቀጥራል ያስተዳድራል::

4- የጽ/ቤቱን በጀት እና የሥራ ፕሮግራም አዘጋጅቶ ለክልሉ ሥራ አስፈፃሚ ያቀርባል ሲፈቅድም በስራ ላይ ያውላል::

5- ለጽ/ቤቱ በተፈቀደ በጀትና የሥራ ፕሮግራም መሠረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል::

6- ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ጽ/ቤቱን ይወክላል::

7- ጽ/ቤቱን የሥራ እንቅስቃሴና የበጀት አጠቃቀም ሪፖርት ለክልሉ ሥራ አስፈፃሚ -አዘጋጅቶ ያቀርባል::

8- ለጽ/ቤቱ ሥራ አፋፃጸም ቅልጥፍና ባስፈለገ መጠን ስልጣንና ተግባሩን በከፊል ለሌሎች የጽ/ቤት ሠራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል::

<u>*ክፍል አራት*</u>

<u>*ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች*</u>

8- <u>ስለ በጀት እና የሂሳብ መዛግብት</u>

1- የጽ/ቤቱ የገንዘብ ምንጭ መንግሥትና ሌሎች ይሆናሉ::

2- የጽ/ቤቱ የሂሳብ መዛግብትና የገንዘብ ነክ ሰነዶች በመንግስት ኦዲተሮች ይመረምራሉ፡

9- <u>የመሸጋገሪያ ድንጋጌ</u>

1- ቀደም ሲል በህብረት ሥራ ማህበራት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 138/1970፣ የገበሬዎች የህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 85/1986 እና በክልሉ አስፈፃሚ አካላትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 2/88 መሠረት ማህበራትን ሲያደራጁ

የክልሉ [illegible] መብትና ግዴታዎች የህብረት ሥራ ማህበራትን በተመለከተ በዚህ አዋጅ [illegible]::

2- ስለሆነም ማህበራትን በማደራጀትና በማስተባበር ረገድ የነበረ የተለያዩ የክልሉ መስሪያ ቤቶች ማህበራትን የሚመለከቱ ሥልጣናቸውንም [illegible] ለጽ/ቤቱ [illegible]::

10- [illegible]

ማናቸውም ጉዳዩ የሚመለከተው አካል የዚህ አዋጅ እና በአዋጁ የተቀመጡት ድንጋጌዎች በሥራ ላይ እንዲውሉ የመተባበር ግዴታ አለበት::

11- ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም ህግ በዚህ አዋጅ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም

12- ደንብ የማውጣት ሥልጣን

ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የሚረዱ ደንቦችን የክልሉ ሥራ አስፈፃሚ ሊያወጣ ይችላል::

13- መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

ጽ/ቤቱ ይህን አዋጅ እና ደንቡን በሥራ ለማዋል የሚረዱ መመሪያዎችን ሊያወ ይችላል፡

14- አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በሐረር ነጋሪ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ዕለት ጀምሮ የጸና ይሆናል::

ሐረር የካቲት 30/1996 ዓ.ም

ፉአድ ኢብራሂም

የሐረሪ ህዝብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግ

ፕሬዝዳንት